ಸೃಜನಿ

SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development (SIJIRD)
Volume-4 Issue 3, July-August 2025, Pp. 154-157
Bi-Monthly, Peer-Reviewed, Open Access, Indexed Journal

I S S N: 2583-3510
SIRDF JOURNALS
editor@srujani.in
www.srujani.in

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಡಾ. ಜಗನ್ನಾಥ ಪುಲ್ಲಾನೋರ
ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,ಕಲಬುರಗಿ

Abstract:
ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬುದು ಮಾನವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳು. ಭಾಷೆ ಸಂವಹನದ ಮೂಲ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ. ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಲಾರದು, ಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆ ನಿರ್ಜೀವವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಗೆ ನೀಡುವ ಸೃಜನಶೀಲ ನೆರವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಅವುಗಳ ಅನ್ವಯ, ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಇಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ನವ ರೂಪಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Keywords: *ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ*

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಡಿಪಾಯಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಭಾಷೆ ಮಾನವನ ಯೌಗಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಧನವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಇಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಮಾನವನ ಸಂವೇದನೆ, ಚಿಂತನೆ, ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಕಲೆಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ

ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನವ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯು ಸಮಾಜದ ಮನೋಭಾವನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗಿದ್ದು, ಭಾಷೆಯು ಅನೇಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

- ಧ್ವನಿಮೂಲಕ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಮಾಧ್ಯಮ

Please cite this article as: ಜಗನ್ನಾಥ ಪುಲ್ಲಾನೋರ. (2025). ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. *ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್,* 4(3), 154–157

- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧನ
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಚಯ ಮತ್ತು ವರ್ಣನೆಯ ಸಾಧನ
- ಮಾನವ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಸಾಧನ

ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ರೂಪಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಭಾಷೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಭಾಷೆಯು ಭಾವನೆಗಳು, ಆಶಯಗಳು, ತಾತ್ವಿಕತೆ, ಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಶಬ್ದದ ಮೂಲಕ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಯು ಲೌಕಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಮಿತವಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಕಲಾತ್ಮಕ ಬದುಕಿಗೂ ಸಹ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾವನೆ, ಅನುಭವ, ಮತ್ತು ತತ್ವದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾನವನ ಜೀವನಾನುಭವವನ್ನು ಶಬ್ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮರುಪಡೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಚಿಂತನ, ವಿಮರ್ಶೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಮಾನವನ ಆಂತರಿಕ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಸಂವೇದನೆ, ತಾತ್ವಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಉನ್ನತ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೈಜವಾಗಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿದೆ.

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧ

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು:

ಭಾಷೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ಸಾಧನ

ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣ, ಶೈಲಿ - All These Are The Tools For Literature. ಭಾಷೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆಗೆ ರೂಪ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬಳಕೆ

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ನವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪದಗಳ ಜೋಡಣೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ವಿನ್ಯಾಸ, ಅರ್ಥವಿಸ್ತಾರ, ಬಿಂಬ—ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ:

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯ ಹೊಸ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇವು ಭಾಷೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ:

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ; ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಭಾಷೆಯು ಮನವೊಂದೇ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಕಾಲ, ಸ್ಥಳ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಗಳಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತವೆ:

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಶೈಲಿ. ಉದಾಹರಣೆ: ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ನೇರ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ. ತತ್ವಚಿಂತನೆಗಳು ಸುಲಭ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳು.

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಭಕ್ತಿಯ ಶಬ್ದಪೂರ್ಣ ಭಾಷೆ, ಸಂಗೀತದ ಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಪದ್ಯಗಳು. ಉದಾ: ಪುರಂದರ ದಾಸ, ಕನಕದಾಸ, ವಿಜಯದಾಸ.

ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶುದ್ಧ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನವಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾವನೆ, ಮಾನವತಾವಾದ, ನವತೆ. ಉದಾ: ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ.

ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆಂತರ್ಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಸರಳ ಮತ್ತು ಭಾವಪೂರ್ಣ ಭಾಷೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಅನುಭವ, ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಉದಾ: ತೇಜಸ್ವಿ, ಎಂ.ಅರವಿಂದ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಳೀಯತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳು, ಕತೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ, ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳು, ಧ್ವನಿತತ್ವಗಳು, ಉಚ್ಚಾರಣ ಶೈಲಿಗಳು All Contribute To The Richness of Kannada Literature. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯ ಜೀವಂತತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರುತಿಗತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ:

ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ:

ಇ–ಸಾಹಿತ್ಯ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಾದಂಬರಿ, ಬ್ಲಾಗ್, ಆಡಿಯೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯ ಹೊಸ ಬಳಕೆ. ಇದು ಹೊಸ ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ

ಭಾಷೆಯ ತಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸ. ಹ್ಯಾಶ್‌ಟ್ಯಾಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮಿಮ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಾಟ್ಸ್‌ಅಪ್ ಕವನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿವೆ.

ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಕಾರ. ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಕೋಶ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಹೊಸ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿವೆ.

ಅನ್ವಯಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು

ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ: 'ಉಳಿಯಬಲ್ಲವನು ಒಳ್ಳೆಯನು' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ನೇರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತೀವ್ರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಒಂದೇ ವೇಳೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಕುವೆಂಪುವಿನ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ: ಭಾಷೆಯ ಗಂಭೀರತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾವಸಂಪತ್ತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: 'ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಗಾಢತೆಯು ಕವನವನ್ನೇ ದೇವತ್ವದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದೆ.

ತೇಜಸ್ವಿಯ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ : ನವ್ಯ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಅನುಭವ ಸಾಧ್ಯ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಷೆಯ ಲವಲವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಆತನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಎರಡೂ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿವೆ. ಭಾಷೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ನವ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನವ ಚೇತನವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದ ಮಾನವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ದಿಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಹಜಸಂಬಂಧದ ಅರಿವು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಹಾಗೂ ಸಮೂಹ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಜಯರಾಮು, ಎನ್. ನವ್ಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ
- ಹಿರೇಮಠ, ಎಮ್. ಜಿ. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ
- ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಎನ್. ಎಸ್. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ
- ನಾಗರಾಜ ರಾವ್ ಎಚ್. ಎಲ್. ಕನ್ನಡದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ
- ನಿಸರ್ಗಧಾಮ, ಕೆ. ಎಸ್. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು
- ರಾಮಶೇಖರ ಗದಗ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ
- ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಆರ್. (ಸಂ). ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ: ಸಂಶೋಧನಾ ಬರಹಗಳು
- ಶಿವಪ್ರಕಾಶ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಚಯ.